

Inleiding

Met het programma Impuls Open Leermateriaal (IOL) wordt ingezet op het versterken van de onderwijskwaliteit door het ontwikkelen, gebruiken en delen van open leermateriaal. Lerarenopleidingen, scholen en andere partners werken hierin samen om kennis op te bouwen, open leermateriaal te maken en gebruiken en werkvormen te ontwikkelen die bijdragen aan de duurzame inzet van open leermateriaal binnen het onderwijs. Daarom wordt binnen IOL de Opleidingswerkplaats ingericht als een richtinggevend initiatief waarin opleiding en praktijk samen optrekken.

De Opleidingswerkplaats heeft als principieel uitgangspunt een samenwerking van één of meerdere lerarenopleidingen, leraren in opleiding en stagescholen: de zogeheten participatiedriehoek. Deze open call voor de Opleidingswerkplaats is bedoeld een dergelijke samenwerking te ondersteunen bij de structurele inbedding van open leermateriaal in het curriculum van de lerarenopleiding en in de praktijk van het funderend onderwijs. Gedurende dit project wordt praktijkgericht onderzoek gedaan naar effectieve aanpakken en wordt ervaring opgedaan met het opleiden van studenten in het werken met open leermateriaal.

In het derde kwartaal van 2025 wordt één Opleidingswerkplaats geselecteerd voor projectuitvoering in 2026. De looptijd bedraagt één jaar, met een mogelijkheid tot verlenging op basis van tussentijdse evaluatie en beschikbare middelen. De deelnemende opleiding en stagescholen krijgen zo de kans om met extra ondersteuning te werken aan duurzame inbedding van open leermateriaal in hun onderwijs, praktijkervaring op te doen met vernieuwende werkvormen en hun positie als koploper in het netwerk van Impuls Open Leermateriaal te versterken. Daarnaast vervult het project een voorbeeldfunctie binnen het bredere programma en vormt het de basis voor verdere uitbreiding vanaf 2027.

Beoogde resultaten van de Opleidingswerkplaats

Met de Opleidingswerkplaats beogen we het duurzaam verankeren van open leermateriaal binnen de lerarenopleiding en het funderend onderwijs. De Opleidingswerkplaats levert hieraan een bijdrage door onderwijsontwikkeling, praktijkgericht onderzoek en samenwerking binnen de participatiedriehoek van lerarenopleiding, studenten en stagescholen.

Het doel is om werken met open leermateriaal een structurele plek te geven binnen het curriculum van lerarenopleidingen, en om praktijkervaring op te doen met de inzet ervan in het funderend onderwijs. De inzichten en resultaten uit dit project moeten niet alleen toepasbaar zijn binnen de deelnemende instellingen, maar ook richtinggevend zijn voor andere lerarenopleidingen en samenwerkende partijen die met open leermateriaal aan de slag willen. Daarmee vormt de Opleidingswerkplaats een belangrijke stap in de landelijke opschaling van open leermateriaal binnen het onderwijsstelsel.

Uitgangspunten van de Opleidingswerkplaats

De Opleidingswerkplaats rust op een aantal kernprincipes die richting geven aan de uitvoering van de open call. Deze uitgangspunten zijn gebaseerd op een evidence-informed benadering: praktijkervaringen, professionele expertise en bestaande (wetenschappelijke) kennis worden gecombineerd om onderbouwde keuzes te maken en duurzame verandering te realiseren. De Opleidingswerkplaats fungeert als lerend systeem waarin experiment en reflectie hand in hand gaan.

- **Samenwerking in de participatiedriehoek**
De samenwerking tussen lerarenopleidingen, studenten (leraren in opleiding) en stagescholen staat centraal. Deze samenwerking richt zich op het gezamenlijk ontwikkelen, toepassen en onderzoeken van open leermateriaal in de praktijk en de bijdrage van opname van werken met open leermateriaal als vaardigheid in het curriculum.
- **Werken binnen bestaande onderwijsstructuren**
De Opleidingswerkplaats sluit aan op bestaande onderdelen van de lerarenopleiding, zoals vakdidactiek, stagebegeleiding, curriculumontwikkeling en praktijkonderzoek. Ook binnen de stagescholen wordt voortgebouwd op reguliere onderwijsactiviteiten. Hierdoor is het gebruik van open leermateriaal geen extra taak, maar onderdeel van het bestaande onderwijs.
- **Praktijkgericht onderzoek als integraal onderdeel**
Onderzoek maakt een vanzelfsprekend onderdeel uit van de werkplaatsaanpak. Studenten, opleiders en docenten voeren praktijkgericht onderzoek uit naar de effectiviteit, toepasbaarheid en acceptatie van open leermateriaal. Korte evaluatiecycli zorgen ervoor dat inzichten uit de praktijk direct kunnen worden benut om onderwijspraktijken aan te scherpen.
- **Schaalbaarheid en duurzame inbedding**
De werkwijzen en lessen die voortkomen uit de Opleidingswerkplaats zijn bedoeld om ook breder toepasbaar te zijn binnen andere lerarenopleidingen en schoolcontexten. Het streven is dat open leermateriaal een vaste plek krijgt binnen curricula en schoolpraktijken, ook na afloop van het project en de ondersteuning vanuit IOL.
- **Verbinding en kennisdeling**
De Opleidingswerkplaats maakt deel uit van het bredere netwerk van Impuls Open Leermateriaal. Er wordt actief ingezet op samenwerking met andere initiatieven, kennisdeling en verspreiding van opgedane inzichten, zodat de impact van het project groter is dan de directe context van de deelnemende instellingen.

Welke activiteiten komen in aanmerking voor ondersteuning?

De financiële ondersteuning is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van de Opleidingswerkplaats en die passen binnen de genoemde uitgangspunten.

In het bijzonder komen de volgende typen activiteiten in aanmerking:

- **Ontwikkeling en uitvoering van onderwijsmodules binnen de lerarenopleiding** waarin studenten leren werken met open leermateriaal, inclusief het ontwikkelen, aanpassen en beoordelen ervan, én activiteiten die gericht zijn op de borging van open leermateriaal binnen het curriculum van de opleiding en de schoolpraktijk, zoals het ontwikkelen van visie en beleid, het creëren van draagvlak, en het inrichten van ondersteunende infrastructuur.
- **Begeleiding van studenten** bij het gebruik van open leermateriaal op stagescholen, waaronder het opzetten van praktijkopdrachten waarin lesontwerpen en evaluaties worden uitgevoerd;
- **Professionalisering van opleiders, docenten en schoolbegeleiders** op het gebied van open leermateriaal en de begeleiding van studenten in dit proces;
- **Praktijkgericht onderzoek** naar de toepassing, effectiviteit en duurzame verankering van open leermateriaal in onderwijscontexten;
- **Kennisdeling en samenwerking** binnen en buiten het consortium, waaronder deelname aan netwerkbijeenkomsten, bijdragen aan het landelijke IOL-programma en het delen van materialen en inzichten met andere instellingen;
- **Projectcoördinatie en monitoring**, inclusief kort-cyclische evaluatie van voortgang, opbrengsten en knelpunten.

Alle activiteiten moeten aantoonbaar bijdragen aan duurzame inbedding en brede toepasbaarheid van de opbrengsten. Kosten voor reguliere onderwijsactiviteiten die niet specifiek gericht zijn op de doelstellingen van de Opleidingswerkplaats komen niet voor ondersteuning in aanmerking. Financiële ondersteuning is uitsluitend bedoeld voor meer- of aanvullende kosten die voortkomen uit de uitvoering van de Opleidingswerkplaats. Activiteiten die reeds bekostigd worden vanuit reguliere onderwijs- of onderzoeksfinanciering komen niet in aanmerking voor vergoeding via deze call.

Financiële ondersteuning van de Opleidingswerkplaats

Voor de uitvoering van de Opleidingswerkplaats in **2026** is een bedrag van maximaal **€90.000** beschikbaar. Dit bedrag ondersteunt het consortium bij het uitvoeren van de activiteiten in het eerste jaar van de Opleidingswerkplaats. De financiële bijdrage wordt verstrekt als een eenmalige bijdrage voor de looptijd van één jaar.

Bij de aanvraag moet een heldere begroting worden aangeleverd, waarin zichtbaar is hoe de middelen bijdragen aan het uitvoeren van de activiteiten en de realisatie van de doelen. Op basis van de begroting vindt een eerste toekenning plaats. Op basis van een verantwoording met controleverklaring wordt de uiteindelijke bijdrage vastgesteld.

Nadere afspraken over betaling, verantwoording en rapportage worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst met Stichting Kennisnet, de penvoerder van het groeiprogramma Impuls Open Leermateriaal. Na ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst Opleidingswerkplaats met Stichting Kennisnet, wordt de financiële ondersteuning in twee delen beschikbaar gesteld: **75% bij de start van het project, en 25% na oplevering van de eindverantwoording.**

Als het programma Impuls Open Leermateriaal wordt voortgezet, kan de ondersteuning worden verlengd. In dat geval komt de deelnemer in aanmerking voor een aanvullend bedrag van maximaal **€30.000 per jaar in 2027 en 2028**. De verlenging is afhankelijk van een positieve tussentijdse evaluatie én besluitvorming over de voortzetting van het programma. Bij voortzetting worden aanvullende afspraken vastgelegd in een vervolgovereenkomst met Stichting Kennisnet.

Een deel van de middelen uit 2026 mag, mits goed onderbouwd in het projectplan en de begroting, worden doorgeschoven naar het tweede jaar. Dit biedt ruimte om de inzet van middelen af te stemmen op het ritme van de samenwerking en uitvoering. Dit is alleen mogelijk indien de subsidie aan Stichting Kennisnet voor het programma Impuls Open Leermateriaal daadwerkelijk is verlengd.

Gebruik maken van financiële ondersteuning

Een samenwerkingsproject dient zich aan te melden vanuit een organisatie die zich inzet ten behoeve van het algemene belang, meer in het bijzonder het onderwijs, geen winstoogmerk heeft én over rechtspersoonlijkheid beschikt. Deze organisatie is de contractpartner van Stichting Kennisnet en aanspreekpunt voor de samenwerking. Aan deze organisatie wordt de financiële ondersteuning verstrekt vanuit Stichting Kennisnet. Met het indienen van de aanvraag, gaat de organisatie akkoord met de voorwaarden Opleidingswerkplaats zoals gesteld in Bijlage 1.

Selectieprocedure en beoordelingscriteria

Aanvragen worden beoordeeld op basis van kwaliteit, haalbaarheid en mate van aansluiting bij de uitgangspunten van de Opleidingswerkplaats. De selectieprocedure wordt uitgevoerd door een onafhankelijke beoordelingscommissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van het onderwijsveld, het ministerie van OCW, een programmapartner van Impuls Open Leermateriaal en het programma-team van IOL.

De beoordeling vindt plaats op basis van de volgende criteria:

- **Inhoudelijke kwaliteit van het voorstel**
De aanvraag geeft een duidelijke en onderbouwde beschrijving van de beoogde activiteiten, doelen en werkwijze. Het voorstel laat zien hoe de aanpak bijdraagt aan duurzame inbedding van open leermateriaal in de lerarenopleiding en het funderend onderwijs.
- **Samenwerking binnen de participatiedriehoek**
Er is sprake van aantoonbare en gelijkwaardige samenwerking tussen ten minste één lerarenopleiding en minimaal drie stagescholen (inclusief hun besturen). De rol en betrokkenheid van iedere partij is helder beschreven.

- **Onderzoek en evidence-informed werkwijze**

De aanvraag bevat een plan voor praktijkgericht onderzoek en een beschrijving van hoe inzichten uit de praktijk en bestaande kennis worden benut om de aanpak te onderbouwen en bij te stellen.

- **Schaalbaarheid en voorbeeldwerking**

Het voorstel laat zien hoe de werkwijze ook toepasbaar kan zijn binnen andere opleidingen of onderwijscontexten. De werkplaats heeft potentieel om als voorbeeld te dienen binnen het bredere programma.

- **Realistische planning en begroting**

De aanvraag bevat een heldere fasering, planning en een onderbouwde begroting die in verhouding staat tot de beoogde resultaten.

Aanvraagprocedure en planning

De open call voor de Opleidingswerkplaats wordt gepubliceerd op 6 mei 2025. Geïnteresseerde consortia kunnen een aanvraag indienen tussen 15 mei 2025 en 6 juni 2025. Aanvragen worden uitsluitend in behandeling genomen als ze volledig en tijdig zijn ingediend via het door Stichting Kennisnet beschikbaar gestelde aanvraagformulier.

Let op: deelname aan één van de online informatiebijeenkomsten op 9 of 14 mei 2025 is verplicht voor het indienen van een aanvraag. Deze bijeenkomsten bieden de gelegenheid om vragen te stellen over de inhoud en procedure van de Opleidingswerkplaats.

Een aanvraag bestaat uit:

- een inhoudelijk projectplan (volgens het beschikbaar gesteld format) waarin doel, aanpak, samenwerking, activiteiten, onderzoekscomponent en kennisdeling zijn uitgewerkt;
- een beknopte en onderbouwde projectbegroting (volgens het beschikbaar gesteld format);
- een overzicht van betrokken partners en hun rol;
- een intentieverklaring van de betrokken lerarenopleiding en ten minste drie betrokken stagescholen.

Bij toekenning wordt door Stichting Kennisnet een Samenwerkingsovereenkomst Opleidingswerkplaats opgesteld en aangeboden. Alleen volledig ingediende aanvragen die voldoen aan de formele voorwaarden worden in behandeling genomen. Na sluiting van de indieningsronde beoordeelt de beoordelingscommissie de ingediende voorstellen en selecteert de beoordelingscommissie één voorstel. Deze selectie wordt naar verwachting in september 2025 per e-mail bekendgemaakt. Het geselecteerde consortium sluit vervolgens een samenwerkingsovereenkomst met Stichting Kennisnet, waarin afspraken over financiering, rapportage, monitoring en eventuele verlenging worden vastgelegd.

Open Call Opleidingswerkplaats



De Opleidingswerkplaats start in januari 2026 en loopt in beginsel tot eind 2026. Als het programma IOL wordt voortgezet én de tussentijdse evaluatie positief is, kan de projectduur worden voortgezet tot uiterlijk eind 2028.

Meer informatie de aanmeldingsprocedure, de formats voor aanvraag en begroting en de aanmeldlink voor de informatiebijeenkomsten zijn vanaf 6 mei 2025 te vinden via www.openleermateriaal.nl.